

บทคัดย่อ

สัญญาเลขที่	RDG60A0011
ชื่อโครงการ	นวัตกรรมการจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาจังหวัดลำปาง
หัวหน้าโครงการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ ชัยเสนา
หน่วยงานต้นสังกัด	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ระยะเวลาดำเนินการ	1 ปี 4 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2561)

ผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดลำปางมีหลากหลายชนิดทั้งประเภทของกิน ของใช้ และของประดับ สินค้าที่มีความโดดเด่นมีความเชื่อมโยงกับประวัติความเป็นมา รวมถึงอัตลักษณ์ ภูมิปัญญาของพื้นที่ หลายชนิดที่ต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพ มาตรฐาน รวมถึงการอนุรักษ์ให้คงอยู่กับท้องถิ่น ได้แก่ ข้าวแต่น เซรามิก ผ้าทอที่กระตุก น้ำปู มีด ไข่เค็ม เห็ด ตะเกียบนอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยม และต้องการยกระดับให้เป็นพืชเศรษฐกิจ คือ แมคคาเดเมีย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จึงได้สนับสนุนงบวิจัยแก่นักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาตามโจทย์ของชุมชนในพื้นที่จังหวัดลำปางและตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อน Thailand 4.0 ด้วยการวิจัยและนวัตกรรม 2) เพื่อพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการบริหารจัดการงานวิจัยทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งเชื่อมโยงงานวิจัยให้เกิดประโยชน์กับการปรับการเรียนการสอนและบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยที่จะนำไปสู่การสร้างคุณค่า/จุดเน้นของมหาวิทยาลัยในอนาคต 3) เพื่อพัฒนาระบบพี่เลี้ยงสนับสนุนที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และการทำงานวิจัยรับใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยแบ่งประเภทงานวิจัยที่สนับสนุนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 ชุดโครงการวิจัยที่ดำเนินการโดยคณะ ประเภทที่ 2 ชุดโครงการวิจัยเชิงพื้นที่แบบสหวิทยาการ ประเภทที่ 3 ชุดโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศตามศาสตร์เพื่อให้ได้องค์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยแบ่งการนำเสนอตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

- 1) ผลการพัฒนาและสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาตามโจทย์ของชุมชนฯ พบว่า ผลิตภัณฑ์ทั้ง 8 ประเภทสามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ได้ในมิติที่แตกต่างกันไป ยกเว้นมาตรฐาน เชิงมูลค่าได้แก่ ข้าวแต่น ไข่เค็ม เห็ด ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม นำสู่การสร้างรายได้ มิติเชิงคุณค่าได้แก่ ผ้าทอ น้ำปู มีด และการประยุกต์ใช้วัสดุธรรมชาติเพื่อลดปริมาณสารโพลาร์ที่สามารถต่อยอดสู่การสร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม และมิติเชิงสิ่งแวดล้อมได้แก่ ตะเกียบ และแมคคาเดเมีย ที่ดำเนินการควบคู่กับการเพิ่มคุณค่าอันสู่การใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อไป

2) ผลการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยใน ภาพรวมของมหาวิทยาลัย และวางระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ โดย ต้นน้ำ เป็นการจัดโครงสร้างการจัดการภายใน โดยมอบหมายรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานวิจัย มีการตั้งโจทย์วิจัย ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ได้โจทย์ที่ใช้ประโยชน์ต่อชุมชน การประกาศทุน ที่ระบุดคุณสมบัติของผู้เสนอขอรับทุน เกณฑ์การพิจารณา เงื่อนไขการดำเนินงาน และเป้าหมายของ วิจัยไว้ชัดเจน ข้อเสนอโครงการวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภทประกอบด้วย ประเภทที่ 1 แผนวิจัย ดำเนินการโดยมีคณบดีเป็นหัวหน้าโครงการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ และการ ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ของชุมชน ประเภทที่ 2 ชุดโครงการวิจัย หรือสหวิทยาการ เป็นการบูรณาการศาสตร์ความรู้เพื่อการยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ และประเภทที่ 3 ที่เน้น ความเป็นเลิศตามศาสตร์เพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ส่วนกลางน้ำ มหาวิทยาลัยฯส่งเสริมให้โครงการวิจัยดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผน ในระหว่างทาง มีกิจกรรม ส่งเสริมทักษะความรู้ เจตคติที่ดีต่อการวิจัยเชิงพื้นที่แก่นักวิจัย รวมถึงมีระบบพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่ให้ คำปรึกษาแก่นักวิจัยเชิงพื้นที่หน้าใหม่ จัดให้มีเวทีรายงานความก้าวหน้า โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนั้นสถาบันวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการ อำนวยการ และประสานงานเพื่อให้เกิดการดำเนินงานวิจัยให้เป็นทิศทางเดียวกัน และปลายน้ำ จัด ให้มีกิจกรรมการสังเคราะห์งานวิจัย จัดเวทีคืนข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเพิ่ม ทักษะการเขียนบทความระดับชาติ และนานาชาติเพื่อนำสู่การตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

3) ผลการพัฒนาระบบพี่เลี้ยงสนับสนุนที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาระบบบริหารจัดการ งานวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่า บทบาทพี่เลี้ยงมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัย เชิงพื้นที่ โดยพี่เลี้ยงที่ได้รับการแต่งตั้ง คือนักวิจัยที่มีประสบการณ์การวิจัยเชิงพื้นที่ สามารถทำหน้าที่ Coach ให้กับนักวิจัยหน้าใหม่ โดยมี สถาบันวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่ประสานให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยน

Abstract

Contract Number	RDG60A0011
Project Name	Innovation of Area-Based Collaborative Research Management for Development of Lampang Province.
Head of project	Assistant Professor Apirak Chaisena
Original affiliation	Lampang Rajabhat University
Period	1 year 4 months (since 1 February 2017 – 31 May 2018)

Local products in Lampang province had many kinds such as foodstuff, appliance, and decoration. The outstanding product related to history, identity, and wisdom in area. There were many kinds of product needed to be developed for having quality as standard required including preservation of local products for existence such as rice cracker, ceramics, loom woven cloth, crab sauce, knife, salted egg, mushroom, and chopsticks. Furthermore, there were popular products that needed to improve for being industrial drop that was macadamia. Lampang Rajabhat University in a cooperation with The Thailand Research Fund (TRD) supported budget for research to the researchers of Lampang Rajabhat University with the objective 1) to develop and support the development of research and innovation in order to serve the solution and community requirement in Lampang province and responding the policy of Thailand 4.0 by research and innovation 2) to develop management system for research of university in upstream, midstream, and downstream of the process. Integration research into instruction and academic service of university was made for the outstanding point/focus point of university in the future. 3) to develop the system of coaching facilitating the research management of university and area based collaborative research. The research had got support divided into 3 types that were Type 1 Research Program by team, Type 2 Area Based Program by interdisciplinary, Type 3 Area Based Program focused on excellence of each science for getting body of knowledge for utilization. The research results divided by objective were followings.

- 1) Result of development and support the research and innovation serving

the solution and community requirement found that 8 products were improved many dimensions differently. The standard improvement on cost dimension made for rice cracker, salted egg, and mushroom. Value dimension made for loom woven cloth, crab sauce, knife, and natural material applying for reducing polar chemical

that earned income concretely. Environment dimension made for chopsticks and macadamia that were developed with value –added for widespread utilization.

2) Result of management for development area based collaborative research of university overall and setting system, mechanism, and research management in upstream, midstream, and downstream of the process. For upstream, it was an internal management that assigned the vice president of research and director of Research and Development Institute monitored researches by setting research problem with participation process of stakeholders for getting research problem that utilized for community, research budget declaration having requirement for applicant, criteria, condition of performance and goal of research. The research proposals were divided into 3 types. Type 1 research plan performed by dean as a head of project, the plan focused on area based collaborative research management and standard improvement for local product. Type 2 research programs or interdisciplinary were the integration of sciences for enhancing the standard of product and Type 3 focused on the excellence of each science for making body of knowledge leading standard improvement of product. For midstream, university supported those research programs to follow the plan, on the way there were activities for promoting skill, knowledge, and attitude for area based collaborative research for researchers including coaching system for newcomer area based researchers. University held the meeting of progress report by participation of stakeholder process. Moreover, Research and Development Institute performed as a center for administration and coordination for the same direction of research performance. For downstream, there were activities for research synthesis, management on meeting for sending information to target group and stakeholder and training for writing article to publish in national and international level.

3) Result of development the coaching system for developing the research

management of university found that the role of coach had an importance to the success of area based collaborative research. The appointed coach was a researcher who had experiences in area and coached the newcomer researchers via Research and Development Institute that held the knowledge share meeting.